

2011. április 5. kedd
Pál első levele a korinthusiakhoz 7,12–16
Dr. Cserhádi Sándor

7,12A többieknek pedig én mondom, nem az Úr: ha egy testvérnek hitetlen felesége van, aki kész vele élni, ne bocsássa el. **7,13**És ha egy asszonynak hitetlen férje van, és ez kész vele élni, ne hagyja el a férjét. **7,14**Mert a hitetlen férj meg van szentelve hívő felesége által, a hitetlen feleség pedig hívő férje által; különben gyermekeitek is tisztátalanok volnának, így azonban szentek. **7,15**Ha pedig a hitetlen házastárs válni akar, váljék el, nincs szolgaság alá vetve a hívő férj vagy a hívő feleség az ilyen esetekben. Mert arra hívott el minket az Isten, hogy békességben éljünk. **7,16**Mert mit tudod te, asszony, vajon megmentheted-e a férjedet? Vagy mit tudod te, férfi, vajon megmentheted-e a feleségedet?

Amit a textusról tudni kell:

- exegetikai megjegyzések
- teológiai összefüggések feltárása

A krisztusbit tekintetében vegyes házaspárok döntése az együttéléstről, vagy az elválásról.

12–13. vers

Nem mindenkinek szól ugyanaz az apostoli útmutatás, mert ha az érvényes szó, kinek-kinek a helyzetéhez és körülményeihez igazított tudnivaló. Amíg eddig a hívő házaspárokat tartotta szem előtt, most a többi házastársról szólítja meg, akiknek a házastársa még

nem jutott hitre. Valószínűleg az utóbbiak tették ki a többséget a gyülekezetben. Meglepő módon nem akarja szavait az Úr tekintélyével alátámasztani. Vajon ezért kisebb súlya van annak, amit mond? Ha a 10. versre visszagondolunk, azt látjuk, hogy ott is különbséget tesz az Úr kijelentése és a magáé között, de ellenkező előjellel. A házastársak elválása dolgában Jézus még földi életében kinyilvánította akaratát. A vegyes hitű házaspárokról palesztinai zsidó körökben nem lehetett szó, ezért Jézus ezzel kapcsolatban, függetlenül attól nem is foglalt állást.

Pál azonban nem kerülhette ki a kérdést, mert a házastársak közül nem mindenki tudta követni a másik hitét, és főként az életvitelét. Mind a két életforma, a Krisztus követése és a pogány életmód erős kötődést jelenthetett, ami azután sok feszültséggel járt együtt egyébként talán egymás iránt hűséges házaspárok között. Pál, ha talán nem is tud Jézusra visszahívni hagyományra hivatkozni, kifejtett álláspontját igyekszik Jézus szellemében megfogalmazni. Nincs sehol nyoma annak, hogy Jézus bárkit is csellel vagy erőszakkal akart volna tanítványává tenni. Mindenki szabadon dönthetett: kész-e őt követni, vagy elhagyja őt (Mt 16,24; 19,17).

Még egy fontos mozzanat: Pál súlyt fektet arra is, hogy a nem hívő fél szándéka döntsön az együtt maradás vagy szakítás kérdésében.

„A későbbi századokban megjelenik az egyházjog területén a „privilegium paulinumnak” nevezett lehetőség, amelynek alapján a keresztyén fél elválhatott, ha a nem keresztyén fél elutasította az együttélést, gyalázta Istent, vagy a hívő felet bűnre csábította. Augustinus pedig a hitet fenyegető veszély esetén a válást nemcsak lehetségesnek, hanem egyenesen kötelezőnek tekintette.”¹ Ez a szabályozás azonban egyáltalán nem tekinthető „pálinak”. Ő a szeretet szempontját követve kizárja a kényszer alkalmazását a más hitet követővel szemben, függetlenül attól, hogy a hitetlen fél döntése milyen következményekkel jár együtt a hívő fél számára. Ez utóbbi azonban Jézus szavára hallgatva a hitben vegyes házaspárok esetében sem kezdeményezi a válást.

14. vers

Pál a hitben vegyes házasságok esélyeit a Krisztusban hívő fél által képviselt „szentség” érvényesülésében látja. A „szentség” jelentése és jelentősége a Szentírásban külön tanulmányt igényelne. A mi szóhasználatunk szerint a fogalom elsősorban valamiféle magasabb rendű, kivételes erkölcsiségre utal. A bibliai foga-

¹ Lásd CSERHÁTI SÁNDOR: *Pál apostolnak a korinthusiakhoz írt első levele*, Budapest, Luther Kiadó, 2008, 317.

lom viszont Isten lényének és az általa létrehozott erőtének jellemző sajátosságára hívja fel figyelmünket. Ezenkívül lehet sok minden szent, de csak akkor, ha ebbe az erőtérbe kerül. Pál szerint a hitben vegyes házasságok esetében az isteni jelenlét kisugárzásának a krisztushívő fél az eszköze.

Prédikációvázlat

Kapjon hangot az ottlét és jelenlét ígérete a házasságban

tő feszültségeiket. Nemkülönben érvényes ma is az apostoli módszer. Mert ma sem a hitetlen féltől kell várni a kezdeményezést a közeledésre, hanem az igehallgató „keresztyén testvérnek” kell megtalálnia azt az életformát, amely a harmonikus életközösség ígérését hordozza magában.

2. A Krisztusban hívő félnek az együttélés sikeréért mindenekelőtt a maga részét és feladatát kell számon tartania és vállalnia. Ne szabjon feltételeket a másiknak, és ne szakítson vele csak azért, mert más hite van, bár az illető különben „szívesen élne vele egy fedél alatt” (13.v.). Általában tartózkodjék a keresztyén fél minden kényszerítéstől, az erőszak alkalmazásának mindenféle fajtájától, még a legszelídebb formájától is. Hit és meggyőződés terén ugyanis minden változás csak szabad döntés révén jöhet létre. Bárhogy is szeretnénk látni. Kedvező légkörben bizonyára megéri anélkül, hogy sürgethettünk vagy visszatarthatnánk. Az erőszakos hívő ember inkább kárára, mint javára van Krisztus ügyének. Ha szeretné a hívő fél a hitetlen társa megtérését, főként arról gondoskodjék, hogy maga és életvitele ne legyen botránykővé.

3. A Krisztusban hívő, feltéve, ha rajta múlik, ne igyekezzen megszabadulni nem hívő társától, már csak azért se, hogy annak esélye maradjon részesülni az Isten szentséges jelenlétéből fakadó áldásokban. Különös érvelés ez annak az apostolnak a tollából, aki rendületlenül vallotta, hogy egyedül hit által lehet közösségünk Istennel. Azt pedig tudhatjuk, hogy „a hit hallásból van, a hallás pedig Krisztus beszéde által” (Róm 10,17). Valóban ez az egyetlen módja az Istennel való kibékülésnek, ez azonban nem zárja ki, hogy Istennek ne legyen még számtalan lehetősége valaki iránt kimutatni jóságát. Nem fordul-e az ige teológiája racionalizmusba, a prédikáció szó mágiává, amikor *az ottlét, az együttlét, a részvétel* jelentősége elsikkad. Ha a még hitetlen férj vagy feleség, a még „avatatlan” igehallgató (1Kor 14,23–24), vagy éppen keresztyén szülők még megkereszteletlen és a hit ismereteiben járatlan gyermekei (14.v.) Isten népének közelében élnek valamiképpen Isten szentségének hatókörében tartózkodnak. A zsidó ember igyekezett minél kevesebbet érintkezni nem zsidóval, hogy Istennek szentelt voltát meg ne rontsa. Ezzel szemben azt igyekszik Pál belevésni keresztyén testvérei szívébe, hogy az a szentség, amelyet a Jézus Krisztussal való közösség révén elnyertek, nem hátráló, hanem hódító.

4. Pál azt a lehetőséget is mérlegeli, hogy a nem hívő fél felhagy az általa elviselhetetlennek ítélt egyes házassággal. Előfordulhat, hogy a hívő fél minden eszközzel vissza akarja tartani, talán éppen Jézusnak válást tiltó parancsa tudatában. „Nincsen a keresztyén testvér Jézus akaratának rabszolgájává alázva” – mondja az apostol (16.v.) –, amikor olyat kellene tennie, ami nincs a hatalmában. Bármennyire is szeretné. Mert valaki csak ott és akkor nyerheti el üdvösségét, ahol, és amikor Isten akarja (Luther: ubi et quando visum est deo). Magától értetődően imádkozni az életünk társáért azért lehet.